

**Peespeests grehzineests
us atgreeschanohs,**

ieb

pamahzischana,

fà falihdsinatees ar Deemu;

isballita

us desmit deenahm, tà, ka katrâ deenâ trihs reises
un katrâ reise weenu puff-weerendeel' stundas ar
Deemu un few paschu warr farrunnatees.

Wisseem zeetfirdigeem grehzineekeem

winnu garriga labbuma dehl farakstita

un

is Pohlu wallodas Latweeschu wallodâ

pahrtulkota

no

Simmoriana Mielefcho,

swehta Dominika eestahdischanas Preeßera
un Latweeschu draudses Nabzitaja pee Ribges Kattoku
basnizas.

R i h g â.

Drikkelts pee frohna-drikketaja.

1840.

Fr. Dominicus Załęski S. T. Doctor Prior Provincialis Provinciae Lithuanae et Roxolanae S. Angeli Custodis, Ordinis Fratrum Praedicatorum.

In DEI Filio sibi dilecto R. P. Lectori Symphoriano Mielezsko, Ordinis et Provinciae ejusdem, Salutem!

№ 757. Opusculum sub titulo: Grzesznik przymuszony do pojednania się z Bogiem, in Idioma Lothavicum per Te versum, Authoritate Officii Nostri concedimus Tibi R. P. S. T. Lri. Symphoriano Mielezsko, Concionatori Lothavico in Ecclesia Nostra Rigensi facultatem, praefatum opusculum typis mandare, si videbitur iis, ad quos de jure spectat. — Datum in Conventu Nostro Zabialensi Anno Domini 1840, die 5. Junii.

Conservus in Domino.

(L. S.)

Fr. Dominicus Załęski, S. T. Doctor Prior Provincialis Ord. Praed.

Reg. pag. 50.

Fr. Augustinus Gliński, S. T. Lr. Prior Regiomontanus et Socius.

Xiążkę pod Tytułem Grzesznik przymuszony do pojednania się z Bogiem, przetłumaczoną na Łotyski język pozwalam drukować.

Datt. w St. Peterzburgu. Dnia 23. Miesiąca Lipca 1840. Roku.

Nominat Arcy Biskup Mohylewski i Metropolita

№ 664. (L. S.) Ignacy Korwin Pawłowski.

B r i h w d r i k k e h t,

pehž tahm eekšh likkumeem nospreestahm sinahm.
Rihgâ, 30tâ August mehn. deenâ 1840tâ gaddâ.

Dr. C. C. Napierški,
drikkėjamu grahmatu pahrluhkotajs.

P r e e f f e r u n n a .

Es schkeetu mibljajs lassitajs, ka schi grammatina, kurrei tas wirsraaksts: Peespeessts grehzineeks us atgreeschanohs, us pirmu tawas aaz usmeschanu wiinna tew nepatiks; un tu warr buht, tablat nelassidams, sweedisi to nohst, ka tew reebigu ne prettigu; jo tew patihk sawu dsihwi ta pa prahtam pawaddiht, ka tew leekahs; bet es tewis luhdsu, ar winnu druszia pakawejees; effi pazeetigs, un ne smahde jebfchu ta irr tahda, tad redsesi, ka wiinna tew tik nepeenemmiga un prettiga ne buhs wis, ka tu dohma. Ja tu schkeeti, ka es tewi gribbu pee tahs speest, tad tew buhs sinnahst, ka schi manna maakts un speeschana, tew pa prahtam un par patikschanu taps; jo tas, kas ar tewim runnahs un tewi itt ka pee tahs speedihs, buhs pats Kungs Jesus, kurra wahrdi irr dsihwibas wahrdi, saldaki pahr tihru meddu; tadehl schi maakts woi speeschana ne kas zits buhs, ka tiklai tawas paschas firds

pasfubbinafchana us Deemu. — Laffi tad
winnu, bet tà, itt fà to no pascha Pestitaja
muttes dsirdetu. Lai tewi winsch pats eefsch
ta ar famu schehlastibu apgaismo.

»Atgreesetees pee ta Kunga jubfu Deewa,
jo winsch irr schehligs un firdschehligs, lehn-
prahrigs, un no leelas schehlastibas: un turra
noschehlumu pahr to launu.« Joëls 2, 13.

»Un Jahnis nogahje, pasluddinadams to
fristibu tahs atgreeschanas no grehkeem, par
peedohfchanu to grehku.« Luth. 3, 3.

»Taggad mums ta stunda irr, zeltees no
meega; jo taggadix muhsu pestifchanu irr tu-
waka, ne fà kad meh's tizzejam.« Reem. 13, 11.

Pamahzifchana kà fcho grammatinu jabruhke.

Swehtajs Gars zaur eekschligu eedohschanu wedd grehzineeku us weentuligu weetu daschas winnam swehtas dohmas firdi eedohdams. Ja tu effi gattaws tawa Deewa balsi klausiht, tad eij kur us weentul' weetu, un nemm ar fewim lihds Krustu, woi frustâ fista Pestitaja bildi. Kamehr tu prett winnu zeltôs mettisees, atdohdees Winnam no wif-fas firds, arr' wiff swehtakai Deewa Mahtei Zumprawai Mariai un sawam fargatajam Engelam pawehlees, ka pahr tewi aisstahwetu, ka deewischligas schelastibas atspihdums tewi apgaismotu un tawai firdei zauri speestohs; bet to darri ar wiff' diltaku pasemmibu un wiff' karstaku firds-kahroschanu; pehz tikkuschi usluhko sawu frustâ fistu Pestitaju Kungu Jesu Kristu, mettees zeltôs prett' winnu un fakkî: Taggad runna af Kungs! jo taws kalps (kalpone) Tewis klausa. 1. Reh. 1. Pehz, fcho grammatinu rohkâ panehmis buhs tew tã lassiht, itt kã pats Pestitajs us tew runnatu, un tu winnu klausitohs, bet tikkuschi un ar labbu apdohmaschanu ikreis tew to buhs darriht, kad lassifi. — Urr' pahr to atminnees, ka wairak tad nelassi, kã ween to, kas us to laiku ussihmehts. Tadehl no rihtu ne lassî to, kas us pussdeenu lassams, nedf arri pussdeenã, kas wakkarã jalassa, jo allasch ko jaunu lassidams labbaki apdohmasi. — Tapatt pee ikweenas punktës uskawejees prahâtã kaut arri tikkai peežas min-

nutes ween wehrâ nemdams to, ko effi lassijis. —
 Urriðsan, ja kam kahdu weerendeel-stundu patiftu
 wairak kawetees, tad tahs ussihmehtas Nodattas
 is Tohma no Kempenes gramatas par garrigu
 kawekli warrehs lassiht.

P i r m â D e e n â.

Luhgschana preeksch apdohmaschanas.

Alk warrigajs un muhschigajs Deews! schè es
 nezeenigs grehzineeks, tomehr tawu rohku darbs,
 Tawas augstas tè man klagt effoschas gohdibas
 preekschâ eemu, un Lewi gohdaht, teift un slaweht
 kahroju, kurru wisseem raddijumeem debbesis un
 wirs semmes jagohda, tomehr zeenigi ne kad newarr;
 kâ tad es mannu nesassaitamu grehku dehl, tewi
 zeenigi gohdaht warreschu? Tadehl no wissas firds
 schehleju, ka Lewi mannu Deewu daschu reis esnu
 apkaitinajis, kurru man pahr wissahm leetahm ja-
 mihto un jagohda. Nu tad no tawas besgalligas
 schehlastibas darri manni zeenigu, un ar Jesus Kri-
 stus tawa Dehla manna Pesitaja affinin schlihsii
 manni no wisseem manneem besdarbeem, un no wis-
 sah m tusschahm un neleetigahm dohmahm manni
 darri swabbadu; mannu firdi eededsini, prahtu ap-
 gaismo, un us labbahm kahroschanahm grohsi, ka
 scho luhgschanu zeenigi noturreht warretu, un is-
 klausehts tapt nopelnitu; arri ko ween luhgschu, lai
 wissu to warru panahkt pehz tawa swehta prahta
 patifschanas. Alk debbesigs Tehws! usluhko Kri-
 stus tawa Dehla waigu, us ko tewi labbs prahts irr,
 zaur kurru wahrdu tewis luhdsu, ka tu mannis grib-
 betu paklausiht. Reds' tahs winna wisskarstakas

luhgſchanas, deewabihjigas un ſwehtas kahroſchanas, Winna wiſſ ſwehtakas dohmas, darbus un wahrbus, un wiſſus nopelnus Winna dsihwoſchanas, arr' mohku un paſchu Winna nahwi tew uppureju, ka zaur to gribbetu few' atlihdsinabt pahr mannu neſpehziſu; un zaur Winnu, ka muhſu Wid-dutaju, ſchi manna luhgſchana lai tew patihk. Zaur to paſchu muhſu Kungu Jeſu Kriſtu Tawu Dehlu luhdsu Terwis, dsenn nohſi no mannim, kas Tawahm ſwehtahm azzim nepatihk, arr' preekſch Tawa ſwehta wahrda gohda un preekſch mannas dwehſeles ſwehtibas dohdi ſawu ſchehlaſtibu, un mannas aizinaſchanas kahrtai derrigus tikkumus. Es kahroju tewi gohdabt ar kahroſchanu un ſirds pahrnemſchanu Wiſſ ſwehtakas Jumprawas Marias, ſwehtu Engetu, wiſſu Swehtu, un ſewiſchki manna ſwehta Patrona M. palihdsi mans Kungs eekſch ſchahs mannas apnemſchanas. Amen.

U p d o h m a ſ c h a n a n o r i h t a.

Jeſus no kruſta us grehzineeku runna.

1) Ak kahds taws drohſchums grehzineeks! ka tu ſcheitan effi nahzis manni mekleht; kad Es tewi tif dands reis eſmu meklejis, un tu no mannis behdſis? tif dands reis us tawu ſirdi klaudſinajis, un tu manni allasch effi dsinnis nohſi no few?

2) Skattees us manni grehzineeks; jo Es tas eſmu, kas tewi raddiju, un lihds ſchim aufleju un uſturru. Es eſmu taws Tehws, kas tew to muhſchigu mantibu eſmu fataiſijis. Es eſmu taws eefahkums un gals.

3) Es tewi us paſauli tadehl eſmu raddijis, ka man no ta gohds buhtu, ka tu manni atſihſi,

ka tu man kalpodams, sawu mihlestibu un pateizibu man parahditu, un ka pehz nahwes pee mannim nahktu, ar mannim preezatees muhschigi. Kapehz tad behdsi no mannis? un ar mannim, ka ar kahdu eenaidneeku apeijeess, kas tewi tik lohti mihloju? ko Es tew kad taunu esmu darrijis? Tu mans behrns no muhschibahm mihlojams; eeksch ka Es tew ne esmu pa prahtam darrijis?

Swehta Garra eekschliga apgaismoschana.

Pagaidi scheitan druszin grehzineeks, un tohs tawa Pestitaja wahrduß labbi nem-wehrâ; arr' tâ dsennees darriht, ka tew sw. Gars firdi eedohs, un to sawâ prahtâ paturri (tâ tew un zittâs deenâs pee ikweenas apdohmaschanas buhs darriht). Arridsan schodeen pee maltites padarri few kahdu mehrdeschanu, tas irr: Jesus mihlestibas dehl, sawalbees no dauds ehschanas, ka winsch tew gribbetu tawu prahtu apgaismoht.

Luhgschanas pehz nobeigtas apdohmaschanas.

Ik mans wissu swehtakajs Deews un Kungs! kas no tawa besgalliga labbuma, effi lahwis man Tawas augstas gohdibas preekschâ nahkt, un Tewi gohdaht, teikt un flaweht: Tewi luhdsu peedohdi man wissas manna prahta isklidinaschanas zaur wahjibu padarritas; arridsan ar mohkas nopelneem Tawa Dehla, wissu swehtakas Jumprawas Marias, un wissu swehtu tahs mannas nepilnibas saweenojis, schkihsti, swehti un par pilnigahm padarri. Pehdigi, par schehlastibas dahwanu, par garrigahm eedohschanahm, firds un prahta apskaidroschanahm wissleelakas pateizibas nodohmu, un wehl pasemigi luhdsohs, mannu kahroschanu jo prohjam ar garra karstumu eededsinahkt, un eeksch usnemschanahm palihdseht gribbetu. Amen.

Zehws muhsu un Sweizinata effi tu Maria re.

Garriga lassifchanas Tohma no Rem-
penes 3fchas grahmatas Ita nodatta.

U p d o h m a f c h a n a p u f f d e e n â.

Zau tawu meesu effi paehdinajis un drufzin atpuhteos;
nu tad laiks pee Jesus atkal dohteos, kas us tew gaida:
paher waijadfigu fataifichanu ne aismirsti, eefahkdams no
Luhgſchanas un ar Luhgſchanu beigdams ka augſchup.

Jesus no krusa us grehzineeku.

1) Es tew grehzineeks fluddinaju un atkal
fakku, ka Es tawos eefahkums esmu, tad man arri
buhš tawam gallam woi mehrkam buht. Ko tew
nomirſchanas ſtundâ palihdſehs, ka tu paſaulê effi
eemihlejees un eekſch tahš eegrimmiš, ja tanni pa-
ſchâ tawas nomirſchanas azzumirkli manni ſaudeſi?

2) Tu daudš isdohma, daudš behdajees, gahda,
ſtrahda un puhlejees, un kam to darri? ja tu no ta,
woi puſſi, woi dallinu, ko paſaules dehl darri, man-
niš labbad darritu, arrig tu par leelu Swehtu ne
paſiſtu?

3) Tik daudš preekſch paſaules darri un tik
daudš zeeti; un ar mannas ſchehlaſtibas paligu,
arrig newarretu tik pat daudš padarriht, woi arr'
wairak mannas mihleſtibas dehl? Es to gan labbi
ſaprohtu, Es to, mans mihtais grehzineeks ſaprohtu,
ka tew tad wiſš gruhtš leekahš, kad ko manniš dehl
gribbi darriht: oj! labba pateiziba tam kaš tewiſ
labbad ſawu affini us krusa irr iſlehjiš! Eij tad,
eij kur gribbi, darri kaš tew patihk; Es wehl ſchei-
tan tewiſ dehl zeeſdams pagaidiſchu; jo tewi wehl
mihtoju.

Sw. Garra eekſchſiga apgaiſmoſchana.

Remm kaut ziſ tohš wahrduš wehrâ, un ko ſw. Gars
tawâ ſirdi eedohtš darri; pehz peezeiſ butſcho ſemmi par

gohbu Jesus preezahn wahtim, ka winsch tew kaut weenu pilliti sawas wiffu swehtakas affins us tawahn eekschigahm azzim nolaištu.

Garr. Iaffischana Tohma no Kempenes
3fchas grahmataš 22. nodatta.

U p d o h m a s c h a n a w a k k a r â.

Paturri tahdas patt fataisfichanas, ka schodeen ta arr' zittas deenas.

Jesus no krussta us grehziineku.

1) Ak tu mans raddijums! jau taggad gulleht eij? un ka tad tu warresi azzis salikt un aismigt, mannu Tehwu par eenaidneeku turredams, un to Deewa taisnibu tepat klah? arrig tu warresi drohschi gulleht eeksch grehkeem buhdams?

2) Gult gult kad gribbi! buhs tew gan labba draudsiba apfahrt tawas gultas, ne to swehtu Engetu, bet leels pulks to nolahdetu wellu, kaut tu tohs neredsefi; kas jau gattawi tewi noschnaugt, gaididami ween us Deewa taisnu nospreedumu.

3) Ak zik dauds irr tahdu! kas drohschi pahr ne ko nebehdadami gulleht negahje, un jau wairak ne tappe tee atrasti, teekams sajutahs elles dibbinâ rautus: un arrig tew ne warr tas pats gadditees? bihstees, ak bihstees, es tewi pamahzu! jo manna Tehwa teefas paslehptas, taisnas un breefmitas.

Sw. Garrâ apgaismoschana.

Updohma daschadas nelaimigas notikschanas: usmohdini firds fatreelschana pahr saweem grehkeem, un apnemmees tohs drihs isfuhdseht. — Arr' luhds wiff'swehtaku Jumprawu Mariu, fargataju Engeli un sawu sw. Patrohnu (pahrstahwetaju), lai tewi schinni nakti gribbetu pasargahnt no wiffa launa, un tohs dwehseles eenaidneetus dsibt nohst.

Garr. Iaff. Tohma no Kemp. 1mas gr. 24 nod.

Dhtrâ Deenâ.

U p d o h m a f c h a n a n o r i h t a.

Jesús no krusa us grehzineeka sirdi.

1) Ak mans grehzineeks, tew jamirsi! un kas notiks ar tawu fahrigu dsihwoschanu un neleetigahm mantahm, pehz kurrahm tik lohti dsennes? ko tew tahs us muhschibu palihdsehs?

2) Kad tu nomirsi, to tikkai schads tahds zilweks fazzih; tas turrigs zilweks nomirre, nomirre tas baggats, woi tas labš ammatneeks, tas Preesteris, tas Kungs u. t. pr. un wairak ne neeka: Pahr tewi drihs aismirsihs; tawi pehzgahjeji pahr tawahm mantahm preezasees, bet kâ ar tawu dwehfeli klahsees?

3) Kaut pehz tawas nahwes tewi wiffa pafaule flawehtu un gohdatu, ko tas tew palihdsehs, ja tu ar to Ewangelisku baggatu wihru ellê tiksî paglabbahts. Luk. 16, 22. Ak grehzineeks apshehlojees pahr tawu dwehfeli! un ja negribbi pahr winnu, tad pahr mannu affini apshehlojees, ar ko tawa dwehfele irr atpirkta un masgata. Tu pats tihscham tawu dwehfeli gribbi pasaudeht; arrig schi tawa zeetsirdiba, nau mannis pulgoschana un neewaschana?

Sw. Garra eedohschana.

Apnemmees wiffu darriht, us ko tewi Deewš skubbinahš; un to wiffu atstah, kas tewi ellê wedd. Noskaiti peezreis Tehwš muhsu un peezreis Sweizinata essi tu Maria, preeksch Kunga Kristus peezahm wahtim.

Garr. la ff. Tohna no Kemp. 1mas gr. 23 nod.

U p d o h m a f c h a n a p u f f d e e n â.

Jesús no krusa us grehzineeka sirdi.

1) Ak tu mans zilweks! kas tad ar to tawu meesu notiks, kam tu tà pa prahtam darri, un ko

tà luttina; to pawiffam wehrâ-nenemdams, ka tas man un mannam Zehwam nepatihf?

2) Dwehsele ees, fur tai ja=eet; un arrig tawa meesa nepaliks kâ weena breefmiga maita, no fur-ras wiffi behgs? tadehl tewi, tahs reebigas usskat-tifchanas dehl, jo drihsaki apklahs ar kahdu palagu, woi sahrki zeeti taifihf: tawi behrni, raddi, brahli un draugi wiffi darbosees, ka tewi wiff drihsaki no mahjam isnestu.

3) Utwerx tawas azzis, af grehzineeks, un skattees, fo tu darri! ka tu mannu gohdu pulgo, manni jo leelakâ neewaschanâ turredams, ne kâ tawu meesu, kas teescham ne irr zits ne kas, kâ tiffkai weens peenemmigs traufks azzis, bet tas pats eekschâ smirdohfs? woi tad es ne esmu zeenigaks, kâ tawa meesa? un kapehz tu manni semmak' turri un neewa?

Sw. Garra eedohschana.

Mu parahdi tawam Pestitajam to pateizibu un mih-libu, kahdu wiinna wahrdi ihsten wehrti irr. Wahrmahzi arr' fewi, ja tew weeta un laiks lauj, jeb us zittu kahdu wihfi sawu meesu mehrde, lai tu Pestitajam parahditu, ka tu sawu meesu ne gribbi luttinaht.

Garr. la ff. Tohma no Kemp. 3fchas gr. 57 n.

U p d o h m a f c h a n a w a k k a r â.

Jesus no frusta us grehzineeku.

1) Ak grehzineeks! ja tu nahwes stundâ tif beh-digs buhfi pee meesas, ak! zif dauds wairak beh-digaks tapfi pee dwehseles? kâ tew tad buhs schehl, kâ tu tad mohzisees firdi un prahtâ, apdohmadams, ka to ne effi padarrijis, fo tu warreji un fo tew waijadseja darriht.

2) Alhrâ tewi wahrdsinahs breefmigas un nahwigas fahpes, eekschâ mohzihs tewi tawa apsinna-schana; wirfû fewis redsefi karrajam Deewa dusmu un appaksch fewis eeraudsifi atwehrtu elli. Nu woi tâpatt dsihwofi, kâ lihds schim effi dsihwojis?

3) Preesteris pee tewi stahwedams (lai Deews dohd to tewi sagaidiht) un gribbedams tewi eepreezinah, fazzihis us tewi: Zseij kristiga dwehsele no schihis pasfaules un eij muhschigâ meerâ. Ko tu dohma! arrig peenemnigi buhs tew to dsirdeht un us winnu pasfauli taifitees eet, kad schinnt laizigâ tif lohti effi eemihlejees? ak grehzineeks! mannas ruhktas zeeschanas un dahrgas affins dehl dohma pahf few paschu, un wissu to wiss'drihsaki atstahj, ko tew tad, jebfchu negribboht, wajjadsehs atstah un pamest.

Sw. Barra eekschkiga eedohschana.

Steidsees wiss'drihsaki pehz Pestitaja wahrdeem wissu to darriht, un kas tawas dwehseles pestischanaï tawâ prahtâ derrigs nahks. Nu tad pehz zeltôs mettees un rohâ swehtu swezzi (jeb zittu kahdu ja tahdas tew naw flah) turredams, arri us krusu, us kurra Kungs Kristus peenaglohts, luhkodams fakki 3 reis:

tahdâ buhschanâ es fewi eeraudsifschu pee mannas nomirschanas.

Garr. I aff. Tohma no Kemp. 1mas gr. 25 n.

Treeschâ Deenâ.

U p d o h m a s c h a n a n o r i h t a.

Kristus no krusa us grehzineeku.

1) Ak grehzineeks! woi tu manni pasihsti? Es esmu Jesus ihstena un dsihwa Deewa Dehls un neleedsoshs, ka Es esmu dsihwiba, zelsch un patzesiba,

fapehz tad tu mammi ne mihto, fapehz pahr manni ne atminnees, un fapehz mannai balsei neklausi?

2) Jau taggad treescha deena, kà es us tarou firidi klaudsinaju, kà us tewi runnaju; un tu taf neneeka atbildi, itt kà nedsiudetu, kad tu sawas dsihwes labboschamu pawilzini: bet ja ta peepefcha nezerrera nahwe us tewi nahktu, af! kà ar tewim flitri klahthos, kad tu nolahdehts paliktu, kà arr'tas man nebahtu mihl, ka es tewi muhscham pafaudetu!

3) Nomirt warri bas wiffa zilweziga paliga: warr tewi sibbens nospert, warri aistrihtees, warr kahda zitta nelaine gadditees; un woi ne schobeen tas ar tewim notifts? woi ne tannì stundà, kurekà ne mas nezerreri? kas sinn, woi no sawas mahjas isgahjis, jau tannì atkal pahrnahkt? woi ne atnessihš us behrehm? Apdohma to labbi zeetsiridigs grehzineeks, un wiff' drihsaki klausi un paklausi to, kas us tew runna: eemiblejees eeksch ta, kas tewi mihto.

Sw. Garra eedohschana.

Paklausi Jesus balfi, un darri to, ko tew Deewš sw. Garš eedohš. Pehz prett to tarou schehligu Pestitaju mettees kruskà us semmi, un luhds wiinu, ka tu atsihtohš, kahdà sawas dsihwes buhschanà un laikà effi, un ka tew preeksch tawas dsihwes labboschanaš gribbetu tew sawu schehlastibu doht.

Garr. laff. Tohma no Kemp. 3schas gr. 5 nod.

Apdohmaschana pufschdeena.

Jesus no kruska us grehzineeku.

1) Mett us mann' azzis, flattees labbi un apdohma; taggad tu manni redsi ar affiniin pahrpulhduschu un pawiffam sillu; bet pehz ihša laika

manni pee sawas gultas eeraudsifi; jau ne kà Tehwu, ka es ar tewim runnatu, kà ar weenu behrm; bet kà Sohgi, ka es pahr tew teesu spreesu, kà pahr kahdu laundarritaju.

2) Eeraudsifi manni us sohga krebslu feh-scham, un weenâ azzumirkli pahr debbes wadebbe-sin zeltu; arr' tanni paschâ azzumirkli dsredesi spreedumu fur tew ja=eet, woi ar Engelzem debbesis, woi ar welleem ellé.

3) Taggad tew nahkabs preeksch few isme-kleht weetu, furra tew patihf; jo Es tad tikkai pehz tarweem darbeem un nopelneem taisnu teesu spreedischu. Un ja tew taggad, buhtu jamirsi tahdâ nelaimigâ buhschanâ, kahdâ effi, woi tad Es ne-buhschu peespeests tewi nosohdiht us muhschigahm mohkahm? tomehr tu to pawissam ne nemmi wehrâ, ka tas tew taggad derrigs laiks bes wisseem aug-teem subd! ak ko tu darri grehzineeks, ko tu labba darri! kapehz tu ne dsennees, ka tu tad drohsch warretu parahditees?

Sw. Garra eedohschana.

Uhdohmajees kamehr wehl tew irr laiks: noskalti pee Deewa mahtes 3 reis Sweizinata effi tu Maria, lai ta tew tahs pateesibas wajjadfigu atsihschanu islubds.

Garr. laff. Zohma no Kemp. 1mas gr. 21 nod.

U p d o h m a s c h a n a w a k k a r â.

Jesus no krusa us grehzineeku.

1) Ak mans grehzineeks, breefmigas un flep-penas irr mannas teefas! neds tu grehkodams us to palaujees, ka Es schehligs esmu; bet tew ja sinn, ka arr' besgalligi taisns esmu. Es tew falku, ka mas irr isredsetu, un ka bes warras ne kas debbesu-walsiba ne ee=ees.

2) Tas mans gohds un slawa, ka es scheinigs esinu, tak ne masaks gohds irr, ka taisns esinu: tadehl million milliones zilweku dwehseles man ja apsheblo taisnibas dehl, kurras no mihlestibas ar mannu affini esinu atpirzis, ka arri tawu.

Ja tu mannu Ewangeliu effi peenehmis un wissapleezinaji, tad tu pateesi dohma, ka Es tewi tadehl saudseschu un pahr tew' apshehlofchohs, ko teem ne darru, kas eeksch manni netizz? kattolis buht, naw ne kas zits, ka tikkai irr zeetaki apnemees man kalpoht; un kad tam kas deesgan nedarra, kas dauds masaku apshehlofchanu us pastaru teesu pahr sewi baudihis. Kapehz tad tu atraujees? ko tu gaidi? kapehz sawas dsihwes labboschanu pawilzini?

Sw. Garra eedohfchana.

Nu tad nelauj Pestitaja balsam garram eet, ko tu dsirdi un sawa firdi juhti: un ja tik breefmigs un pilns pateesibas bals ne mas tewi nepamohdina neds istruhzina, bihstees, ak bihstees! jo us tewi galda Deewa dusmibas taisna teesa. Wutschodams semmi sitt ar peeri un 3 reis falki:

Ik mans Kungs un Pestitajs, zaur tawu wisswehtaku affini pahr manni isleetu, apgaismo mannu praktu un pamohdini mannu firdi.

Garr. la ff. Tohma no Kemp. 2tras gr. 1 nod.

Zettortâ Deenâ.

Wp d o h m a f c h a n a n o r i h t a.

Jesus no krussta us grehzineeku.

1) Ik grehzineeks! ko Es tew kad launu esinu darrijs, woi arr' ko launu no manni effi baudijis, ka tu no mann' behdsi? kapehz tu no mannim atgreesees? kapehz us mann' greisi flattees? kas tik

dauds no tewis paneffis pulgofchanu un pliffeschanu,
un tatschu wehl tewis dehl us ta krusia karru.

2) Pazett tawas azzis, skattees us mann' un
apdohma. Es karru us ta krusia gaididams, lai par
mann' apschelotohs, un man atweeglinatu, bet tu
neschehligs un zeets grehzineeks, tahs naglas dsittaki
fitti, lai Es us ta apfmeeschanas kohka ilgaki paleeku?

3) Teescham warr buht tu dohma, ka tewis
dehl, wehl mas esmu iszeetis? arrig ne wissu affini
tawas mihlestibas dehl esmu islehjis? kapehz tad
tu manni atkal mohzi? kapehz tu manni ar taweem
grehkeem no jauna krusia fitti? ka labbad tu pahr
farwu Tehwu neapschelojees? mittejees wairs manni
mohziht! un tizzi mann', ka tas krusis, us kurra tu
manni ar taweem grehkeem ka ar naglahm turri,
gruhstaks irr pahr winnu, us kurru manni eenaid-
neeki, manni pakahre un nonahweja.

Sw. Garra eedohschana.

Istruhzees pahr teem pilnas mihlestibas wahrdeem,
un tohs tikfuschu nemm wehra; steidsees tad drihsaki no
tawas zeefirdibas usmohstees un tawa Pestitaja mihligu
farunnaschanu ar tewim zil ta wehrta apschelofchanas,
labbi apdohma: arr' pee krusia fista Pestitaja turwu nahzis,
ar leelu pasemmibu butfcho winna swehtas wahtis, un us
ikkatru falki:

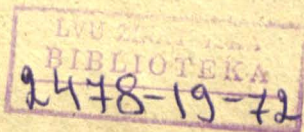
Uk mans Pestitajs, zaur to tarwu swehtu wahti
apgaismo manni.

Garr. laff. Lohma no Kemp. 1mas grahm.
22 nod.

U p d o h m a f c h a n a p u f f d e e n a.

Jesus no krusia us grehzineeku.

1) Nahzi ak grehzineeks, nahzi turwaki pee
mannis, ka Es tewi apkamptu; jo Es gribbu, ka mehs
faderretum: tu man daudsreis ne effi ustizzigs bijis,

tu daudsreis manni wiltigi effi nodewis, daudsreis pahr ferwi eedusmojis; Es wissu to tew peedohmu, ja tikkai tu pats gribbi.

2) Tew tad papreekschu prett' mann' waijadsetu pasemnotees; un redsi, Es pirmaf prett' tewi pasemmojohs; saberrri tad ar manni, un ar mannim jau bahrgi wairs nedsihwo, ka ar kahdu tarwu eenaidneeku, jo Es to ne esmu nopelnijis: un ja Es buhtu nopelnijis, ka tu no mannis behgtu, falki man kapehz? woi Es tewis lihds schim ne esmu zee-tis? woi tewi ne esmu ka peenahkabs barrojis un usturrejis? arrig tewi ar tik dauds dahwanahm ne esmu peemeklejis? jebfchu tu man ne pateizigs effi rahdijees?

3) Kas tad tew nelauj, kas tewi uskawe, ka tu us mannu flehpi meerigi duffetu, ka kahds mihlsch behrns us sawa tehwa rohkahm? tu warr buht ne sinni, jebfchu tu leels grehzineeks effi, tatschu Es tewi tik lohti mihleju, ka Es atkal esmu gattaws (ja tikkai tas buhtu waijaga) isleet affini, un mannu dsihwibu doht tawas pestifchanas dehl; kapehz tad pahr grehkeem neschehlo? kapehz grehkoht ne mitte-jees? kapehz wiss drihsaki nesteidsees pee ta, kas tewi tik lohti mihlo?

Sw. Garra eedohschana.

Ka nu tawa firds ne pakustinafees pahr tik peenem-nigeem, faldeem un mihligeem wahrdeem un pahr Jesus tawa Pestitaja luhgschanu? butfcho Jesus kahjas daudskaht tohs wahrduß fazzidams:

Ik mans Jesus peenemm tad manni! Ik Kungs schè es klahstu esmu, ko man pawehlesi dar-riht, us to esmu gattaws!

Garr. la ff. Tohma no Kemp. 3fchas gr. 1 nod.

U p d o h m a f c h a n a w a f f a r â.

Jesús no frusta us grehzineeku.

1) Uk grehzineeks! tu mannas affins weeniga makfa un manta, dohdi tad man jell' kad tawu firidi! lihds schim tu winnu biji noslihzinajis eeksch pasaulés, bet taggad neschehlo to tawam Deewam.

2) Tawus pahrgahjuschus gaddus, tawu stipru un seedohschu jaunibu effi pawaddijis, manni tawu Deewu apkaitinadams un sawahm kahribahm pa prahtam darridams; gruhiti tad tew un reebigi nahkfees tahs pehdejas deenas tawas dsihwofchanas us kalposchanu un mihlestibu man atdoht.

3) Tu teescham schkeeti, ka Es no tewis dauds prassu, dauds pagehru? apdohma ween, Es no tew wairak negribbu, tikkai tawas firds un to tawas dsihwes pehdigu deenu, bes ween tahm, kurras preeksch pasaulés effi nodsihwojis, ka sew, ta arr' winnai pa prahtam tahs pawaddidams: nu woi tad taws Deews ne irr wehrts, kas tewis deht sawu affini irr islehjis?

Sw. Garra eedohschana.

Teescham tu bes firds juschanas buhtu, ja pahr til lehnigeem Kristus wahrdeem nepakustinatohs, un to to winsch til firsnigi prassa, schehlotu winnam doht! Nu tad atwehledams sewi Deewa prahtam, nopuhtees us Winnu, un frustu pee firds speesdams fakki:

Keds' Kungs! schè es tew mannu firidi un dsihwibu dohmu, darri ar mann' fo tu gribbi un ka tew patihk.

Garr. I aff. Tohma no Kemp. 3fchas grahm.
49 nod.

Peektâ Deenâ.

Apdohmaschana norihtha.

Jesuz no krussta us grehzineeku.

1) Ak grehzineeks! atdarri tarwu firbi, un ar labbu apdohmaschanu klausi, ko Es tew schodeen fazzifchu; paklausi pestifchanas wahrduß. Es redsu, ka us pafaules neleetibahm pawiffam effi atdeweess, bet fakk man, neggi Es esmu labbaks, ne ka pafaule?

2) Atbildi luhdsams, kas tarwas mihlestibas wairak wehrts irr, pafaule? woi Es? ja Es? kapehz tad man to ne rahdi? kapehz manni nemihsto? kapehz lauj, ka tas mans un wairak tarws eenaidneeks (pafaule), pahr manni wirs rohku nemtu?

3) Nahz' pee mannis, pee-eij pee tawa Tehwa, kas us to kohka karradams tewis gaida. Tu man pawiffam peederri, jo Es tewi ar sawu affini esmu pirzis, un gribbu ka tu mans buhtu. Nebehdsi wairs no mannis, ne atstahj manni, jo to Es ne esmu pelnijis. Pamett' pafauli, un pats tarwam Tehwam flahht peestahjees, arr' ka paklausigs behrns, ne kur bes manna prahta ne nahzi neds kusteess.

Sw. Garra eedohschana.

Pahr tahdeem wahrdeem apkampi krussta fistu Pestitaju un pee sawahm krushtim peespeedis luhds; jo kad winsch tewi ta mihsto, lai tad tew arr' to schehlastibu gribbetu doht, ka tu winna wahrdeem un prahtam warretu gandarriht.

Garr. laff. Zohma no Kemp. 1mas gr. 1 nod.

Apdohmaschana puffedeenâ.

Jesuz no krussta us grehzineeku.

1) Nu tad mans behrns, woi tu effi to kad wehrâ nehmis, un woi atminnees, ka zif reis' tarwus

grehtus peeklahjigi effi isfuhdsejis, tad allasch leelu meeru tawâ firdi effi juttis, un wiffa ta deena us to tew pahrgahje, ka neds pahr draugeem, neds pahr kahdeem preekeem un pafaules lustehm effi behdajis, bet deesgan bija tew tahs preezas, kurras tu no meerigas apsinnaſchanas ſawâ firdi manni.

2) Sakki tad man, kapeh3 tas tâ bija? no kâ tas tew nah3e? kahdas wainas dehl? ne dehl ko zitta, tikkai ka tanni laikâ no mannas ſwehtas ſchehlaſtibas kahdu dattu effi dabbujis, ar kurre itt kâ ar ſmarſchigahm ſahlehm tawu firdi eſmu apklahjis; un tas eekſch tewim to darrija, ka tanni deenâ pahr wiſſeem taweem zitteem eerasteem preekeem pawiffam effi aiſmirſis.

3) Nemm taggad wehrâ, ko Es preekſch manneem uſtizzigeem eſmu ſataiſijis, kad tik dauds tahdu dehl darru, kaſ tad manni tik leeli eenaidneeki buhdami pee mann' nah3. Nah3i tad arr' tu pee mann', un Es tewi apmeeloſchu un eepreezinaſchu, kâ wiffa pafaule to ne eeſpeh3 darriht. Un ja ne gribbi pee mann' nah3t, mannas ſewiſchkaſ mihleſtibas dehl, nah3 tad ſawas ihpaſchas waijadſibas peh3: ja man kaſ kaut wiſſleelaku apkaiſinaſchanu irr padarrijis, to Es, kad wiſſch pee mannim atgreeschahs, jo wairak meh3ju mihleht un preezah3t, kâ Peh3teri, Madalu un zittus.

Sw. Garra eedohſchana.

Us teem wahrdeem, ko ween ſpeh3i darriht, to wiſſmuddigali darri. Butſcho Jeſus wahtiſ un luh3s, lai wiſſch tewi, kâ weenu greh3ineeku, gribbetu usnem3t un ſtarp ſaweem kalpeem paſſaitiht.

Garr. laſſ. Tohma no Kemp. 1maſ graham.
2 nod.

U p d o h m a f c h a n a w a k k a r a .

Jesús no krusa us grehzineeku.

1) Skattees wehl us mann' grehzineeks, un jell' weenreis pazett tawas azzis us mannis. Redsi tu scho galwu: tad tew buhs sinnaht, ka ta tewis dehl tik breefmigi irr eewainota, kad winnai sep-
tindesmits un diwi dselloni irr zaurspeeduschees lihds smadsinehm, un tatschu tahs tik leelas mohkas dehl ne esmu nomirris; jo negribbeju kur fleppeni nomirt, bet wisseem redsoht, ka weens laundarritajs us krusa kohka.

2) Tewis dehl af grehzineeks, tewis dehl! tas mans waigs apsplaudihst, fasisst, sils no tik grub-
teem sitteeneem un plikkehm, ta ka ikreis manniju, ka abbi schohdi kustejahs, un wissa mutte pilna as-
fins bija: tahs kruhtis, ta meesa tik breefmigi fakappata, ka gandrihs wissa meesa weena wahts lifkajs buht. Uffins no mannahm ahderehm tez-
zeja ne pa weenu pilliti, bet ka strautinsch, un tahs aschas pahtagas, ar kurrahm tikku schauslihts, ar gabbaleem raustija mannu meesu lihds patt fauleem.

3) Skattees us mann' jo labbaki un sinn, ka no pehdas lihds patt galwai tewis dehl tik breefmigi esmu fakappahst; arri to tew jasinn, ka Es eeksch tahdahm mohkahm buhdans, pahr tewi ne kad ne esmu aismirfist, bet tu man allasch preeksch azzim bij, itt ka wairak pahr zittu ne weenu ne buhtu zee-
tis, ka tikfai pahr tewi. Ka tad tu to pee few warri zeeht, ka no mann' behdsi? ka tu warri eedrohschinatees, manni ar taweem grehkeem wairak apkaitinaht?

Sw. Garra eedohschana.

Luhds tawu wiff' mihlakaju Pestitaju Jesu pahre to schelastibu, ka tu eelsh wiffahm leetahm ar wiina prahru warretu saweenotees. Sawu meesu, ka labbaki prasdams, daschadi pahrmahzi un mehrde, ka tu Jesus gruhtu mohku, kas tewis dehl tif dauds zeetis, laut zit atweeglinatu.

Garr. laff. Tohma no Kemp. 2tras gr. 12 n.

Sestâ Deenâ.

U p d o h m a s c h a n a n o r i h t a.

Jesus no krussta us grehzineeku.

1) Mans behrns, pazelt ween tawu galwu us augschu: luhd', tur irr debbes; un tew jasinn, ka Es winnu tewis dehl esmu raddijis: tur irr gattawa weeta, irr krehls, irr arr' krohnis, ja tu tiffai gribbi, wifs tas tew buhs.

2) Manni Engeli pehz tewis ilgojahs, tawi pasihstami, raddi un draugi us tew gaida fataisju-schees, ka tewi wiffu gohdigaki sweizinatedu, sawâ draudsibâ usnemtu, un ar tewim tur muhschigi preezatohs, kad tu no schihs pasaules iseesi.

3) Un nu manna Mahte, ka grehzineeku patwehrums un pahrstahwetaja, ak tas to warr isteikt, ar kahdu ilgoschanu un kahroschanu us tew gaida, ka tewi jo drihsaki eeraudsitu! Ko tad grib'ji darriht mans behrns? Es tew fazzischi: darri grehku waideschanu, tad deesgan buhs, tad manni un mannu Mahti, un wiffu debbes-walstibu eepreezinasi. Nahz', nahz' pee mannim, ne atraujees, paklauffi mannu balsi, nahz' pee mann' kad Es tewi aizinaju un tif firsnigi pee few luhdsu.

Sw. Garra eedohschana.

Ko tew taggad Deews firbi eedohd, to darri tiffuschi us zittu laiku nepawilzinadams; un ar peeri semmê fisdams

luhds Deewu par palihgu; arr' pee Deewa Mahtes nofkaiti trihs reis Engela fweizinaschanu, ka pahr grehkeem waijadsfigu schehlumu un waideschanu isluhgtu, un ka tu sawâ laikâ Winnu debbesis usluhtotu un fweizinatu.

Garr. laff. Zohma no Kemp. 2tras gr. 9 n.

U p d o h m a f c h a n a p u f f d e e n â.

Zesus no krussta us grehzineekü.

1) Klauß jell' mans behrns un tà eeksch few apdohma; jo pehz tahm mannam runnaschanam us tewi un tewis aizinashanam, kad tu pee man jau buhsi atgreesees, un kâ ihstens un mans mihlojams behrns dsihwosti, tad teescham weenreis atees tas laiks tawas nomirshanas. Saffi man, ja to tu spehj un mahli isteikt, kahds tad tur taws preeks buhs, kad sawu apsinshanu brihwu un meerigu effam mannifi, kâ weenu sihmi un kihlu, tawas nahkoschas pestishanas, kas tewi gaidihs.

2) Saffi, kahds taws preeks tad buhs, kad tew taws fargatais Engelis dohs tew sinnaht, fazzidams; tuhdaht, tuhdaht abbi lihds kohpâ eefim debbesis.

3) Nu ko pahr to laiku buhs fazziht, kad tawa dwehsele jau jau no meesas gribbehs iseet; ak, kahdu preeku tad sawâ firdi baudisi, kad manni eeraudsifi preeksch fewi us krusstu (jo tà Es ikweenam mirstamam zilwekam rahdohs) un Es tew mannu swehtibu dohschu, arr' ar mihligeem wahrdeem us tew runnaschu un us muhschigu duffeshanu debbesis aizinashu! Nu tad, ja tew tas patihf, tad pawehlees man taggad pawissam.

Sw. Garra eedohshana.

Mettees us semmi prett' krusstâ fistu Pestitaju un luhdsi, ka tew taggad to sawu swehtishanu gribbetu doht,

arr' pee nahwes tew mihlig's parahditoh's un muhschigu duffeschanu sawâ walsibâ dahwinatu. Butscho winna swehtas wahtis.

Garr. laff. Tohma no Kemp. 2tras gr. 6 nod.

U p d o h m a s c h a n a w a k k a r â.

Jesus no krusa us grehzineeku.

1) Nemm labbi wehrâ grehzineeks, kas ar tewim pehz nahwes notiks, kad tu man scheitan ustizzigi kalposi? jo tik ko tu us winnu pasauli parahdisees, tad tuhda lin stahsees tawâ preekschâ mans Engel's un taws fargatajs, pahr kurru Es tew schodeen runnajs; arr' tewi firsnigi apkampdams, un pee kruhtim speesdams tew pateiks, ka tu winnam ustizzigs un paklaufigs bijis, un ka Winnu effi zee-nijis; arr' tas winnam leels gohds buhs, ka tew winsch warr draugs buht, tew debbesis nahkoht.

2) Un wehl wairak, tad leels Engetu pulks tew preekschâ parahdisees, labpraht un ar gohdu gribbedami tewi lihds patt tawas weetas un krehfli pawaddiht. Tahdâ draudsibâ to debbes-leelkungu, kas apkahrt manna gohdibas krehsla stahw, eest debbesis ar leelu preeku un garwilefchanu.

3) Apdohmajees taggad grehzineeks, arrig schih's pasaul's gohds un wehrtiba warr salihdsina-tees ar to, kahdu Es esmu teem fataisijis, kas manni mihlo un man kalpo? Ja tad tur tu, mannu kalpu gohdu leelaku un zeenigaku atrohni, tad pamett to laizigu gohdu un pasaul's nelectibas, un pee mann' nabbagu un failu ferrees; jo kas man taggad panihzinatam un neewahtram kalpohs, tas tanni laikâ no mannis eeksch wissa gan meerigs un preezigs buhs.

Sw. Garra eedohschana.

Wegz sw. Garra passubbinaschanaß, kà us tew eefschligi runna, tilluschì darri. Dutscho Kristus kahjaß, un tawu fargàtaju Engeli luhdsì, lai tewi pasarga, tew allasch klastu stahw, un muhschigâ laimibâ nowedd.

Garr. laff. Tohma no Kemp. 3schas gr. 10 nod.

Septitâ Deenâ.

Apdohmaschana no rihta.

Jesus no krussta us grehzineeku.

1) Ak grehzineeks! mannu tik leelu apschelofschanu apdohmadams, ko Es tew tik daudsreis esmu rahdijis, arrig tew ta pascha dehl newaijadsehtu man pawissam atwehletees? zik jau tas ilgs laiks, un zik daudsreis manni ar taweem grehkeem effi aisdusmojis, un Es tatschu tik ilgi un tik daudsreis esmu zeetis.

2) Tas teesa; daudsreis effi pee mannim nahzis luhgdams, ka Es tew peedohtu; woi Es esmu kad tew atrunnajis? arrig ne allasch un tuhdahtu tew peedewis? woi ne ikreis Es tewi mannâ schelastibâ usnehmis, kaut gan labbi redseju, ka tannî paschâ deenâ (kà tas tew daudsreis irr gaddijees) us pasauligahm leetahm atkal dohsees manni nohst atmettis!

3) Zik daudsreis, kad tu no mannis effi behdsis, Es tew pakkat dsinnees, kà schehligs Zehws tewi aizinadams, zaur daschadahm eedohschanahm, un us tewi brehkdams: Grehzineeks, greesees atkal pee mannim! tomehr tu wehl lihds schim no mannis behdsi? wehl manni apkaitina? manni

neewa? un pahr manni ne mas nebehda? un kant tu tà darri, tatschu Es tewi allasch peeminnu un pahr tawu pestifchanu gahdaju? ei grehzineeks, greefees wehl weenreis pee mannim! un ar to manni meerina, ka Es tewi warretu redseht us manna flehpja, pahr grehkeem waidam un pee mannis flahst stahwam, kà behrns kas Tehwu mihto.

Sw. Garra eedohschana.

Ko ween Deews sw. Gars tawâ firbi eedohs darri wissu to tilluschu — taggad aplampi Pestitaja lahjas, winnu luhgdams, ka tewi sawâ schehlastibâ usnemn, un ka tu no winna ne kad ne atlahpjees; un pa trihs reis ar Praweetu Jeremijas fakki: Utgrees' manni, ak Kungs! tad es tapfchu atgreesis. 31, 18.

Garr. laff. Tohma no Kemp. 2tras gr. 7 nod.

U p d o h m a f c h a n a p u f f d e e n â.

Jesus no krussta us grehzineeku.

1) Ak grehzineeks! Es pahr tewi tà gahdaju, ka manmai firdei buhtu puscham japlifst no schehluma, ja Es ne buhtu tas, kas Es esnu (Deews) apdohmajohst, kad ar tewim jo wairak un wairak schehligi un lehnigi esnu darbojees, tad tu jo wairak effi manni aplaitinajis, un wehl tif daudsreis un tif grehti.

2) Klause nu, ja ikreis, kad effi grehkojis, Es tewi buhtu sohdijs, arrig tu pehz ikkatras sohdiwas drihstehstu no jauna grehkoht? bet ka Es to pazetigi esnu panessis, tadehl tu mas jeb pawissam ne neeka pahr manni effi behdajis.

3) Tapehz tad, ka Es ar tewim mihligi esnu apgahjees, tu pahr manni ne effi behdajis; nu ko

tad buhš darriht? jau tas pahrgahje! effi mannâ preekschâ aisrunnahts, un to Es tew peedohmu, kas muhsu starpâ papreekschu bija: bet kâ tu pehz warrefi aibildinatees, kad manni atkal apkaitinasi? woi tad tu to skaidru pateesibu neredsi? woi to tu ne prohti? ak grehzineeks, turrees pee mannim! kas tewis dehl tik dauds zeetis esmu, un tewi tik lohti mihtojis. — Es no mannas puffes apsohlohs; ja tu no scha laika mans gribbi buht, Es taws buhschu, un tewi muhscham neatstahschu.

Sw. Garra eedohschana.

Pateizi tawa Deewa besdibbenigai mihlestibai, kas us tew runna un tã apleezinajahs.

Garr. la ff. Zohmano Kemp. 2tras gr. 10 nod.

U p d o h m a s c h a n a w a k k a r â.

Jesus no krusa us grehzineeku.

1) Nu tad, ko tu grehzineeks dohma? ko arr' us tew' tawa firds fakka? Ja tew prahts irr man pakkat eet un man kalpoht; kapehz tad drihsaki tohs pinneklus, tas tewi pecturr', nesarausti? kapehz pawilzini? kam tik ilgi dohma? kapehz nedarri, kas tew irr jadarra?

2) Es schkeetu, ka tew prahts un kahroschana irr kahdâ laikâ gan pee=eet pee mann', bet kâ tu to wehl drihsksti kahdu deenu us preekschu pawilzinaht? arrig wehl ne deesgan to apkaitinaschana, ko tu man effi lihds schim darrijis? woi tad wehl lihds schim ne effi meerinajees ar tawu nepateizibu, un mannis tawa Deewa neewaschana? nu tad tas rahda, ka tu pats gribbi, ka Es tewi mannâ schelastibâ ne usnemtu, kad manni tik ilgi neewa?

3) Arrig irr kad tahds laundarritajs atraddees, kas tanni paschâ azzumirkli, kurrâ no strahpes brihws kluhtu, sohgi luhgtu; lai winsch to sawu schehlastibu, kurreu preeksch winna irr parahdijis, us ohtru reisi noliftu, un winnam wehl kahdu laiku lautu us jo leelakeem noseegumeem? Redf' schè Es esmu, kas tew sohlu un rahdu mannu schehlastibu: ja tu winnu taggad neewa, kas sinn, woi winna pehz tiks tew dohta? To tew buhs sinnaht, ka grehzineekam ta sohdiva pareisi peenahkajs un winna sewischka irr, ka winsch negribb tad man atdohtees, kad warr; pehz, jebschu gribbehs, bet wairš newarrehš.

Sw. Garra eedohschana.

Woi dsirdi ko us tewi Pestitajs fakka? nemm tad wehrâ, un wiff' drihsaki pehz tawa Deewa tik spehzigas schehlastibas kerrees. — Pee luhgdams winnu butšcho trihs reis semmi.

Garr. laff. Tohma no Kemp. 3schas gr. 56 n.

Astotâ Deenâ.

Apdohmašana norihata.

Jesus no krusa us grehzineeku.

1) Ak grehzineeks, nemm wehrâ! kapehz tu no mannim atkahpjees? kapehz behdsi? reds', tapehz, ka tu ne apdohma, kas irr tas nahwigs grehks. — Nu tad tew ja-sinn, ka wiffi karri, baddi, mehri, ugguns-grehki, daschadas flimmibas, un zittas nefassaitamas behdas un nelaimes, kas us pasauli nahk, ne zits kas irr, ka ween tee nahwiga grehka nelaimigi augli.

2) Pazett azzis us augschu, un usluhko deb-besi: raug' ta weeta itt ka tuffcha leekahs; bet mans

muhſchigais Zehms pahr to ne behdaja, jebſchu ta arr' pawiffam tukſcha buhtu palikkufi, kad tik dauds millions Engelu, kurreu pulku, wairak kà pafantè ſmilſſchu un debbefis ſwaigsnu warr ſkaitiht, weena nahwiga grehka dehl nogruhde ellè us muhſchigeem laikeem, kaut tee Winna walſtibas Leel-Kungi bija.

3) Un Es pats ko ne eſnu darrijis preekſch zilwezigas dwehſeles, zik daudsreis eſnu raudajis, zik dauds affinaimu ſweedru un mannas affins islehjis; zik dauds zeltu iſſtaigajis un tik dauds preekſch peſtiſchanas iſzeetis; un jebſchu man tik dauds un tik dahrgi makſa, tatschu nebehdaju, kaut arr' wiſſas dwehſeles paſuſtu nahwiga grehka dehl, ko Es tohti eenihdu, un tu tak tik daudsreis grehko. Nu woi tad jell' weenu azzu mirkli wairak drihtſteſi nahwigâ grehkâ paſtahweht? arrig gribbeſi lai mans affins welti tohp iſleets?

Sw. Garra eedohſchana.

Luhds Deewu, lai wiſſſch tewi gribbetu glaht un paſargahht, ka tu wairs ne kad nahwigâ grehkâ ne krihti. — Usmohdini eekſch ſewim firſnigu ſchehloſchana pahr grehkeem.

Garr. I a ff. Tohma no Kemp. 2traſgr. 8 nod.

U p d o h m a ſ c h a n a p u ſ ſ d e e n â.

Jeſus no kruſta us grehzineeku.

1) Paſklaufi jell' grehzineeks ſchohs wahrduſ, kas irr muhſchigas pateefibas wahrdi: weens nahwigs grehks, tik dauds ſpehja darriht, ka Engeli par wellu pahrwehrſa; tadehl, ka tu weenu nahwigu grehku padarri, tik leels kaunums us tawas dwehſeles irr, ka tewi par wellu warr pahrwehrſi.

2) Saffi man, zik dauds grehku tu lihds ſchim

effi padarrijis? arrig winnu pee tew pa tuhfto-
fcheem ne atrohnahs? Nu tad nemm-wehrâ; ja
weens nahwigs grehks darra Engeli par wellu, tad
tas ne faskaitams pulks tawu grehku, arr' paschus
Serawinus eeksch tif dauds welleem buhtu pahr-
wehrsîs; un tu pahr to nebehda, ne bihstees, nedf
tewi schauschallas pahrnemm.

3) Tif dauds launumu jeb grehku tawâ firdi
fapulzinajis, kurrus isdallijis, ohtru elli warretu
ustaisiht; un tu wehl wairak un wairak grehkus
gribbi wairoht? fâ tad tew ne buhs bihteess manna
Zehwa taisna un breefmiga nospreeduma? Si greh-
zineeks, atgreesees pee mannin! flehpees eeksch man-
nas firds, kas tewis dehl eewainota! nahz' pee
mann' drihsaki, nahzi; redsi, ar issteeptahm rohkahm
Es tewis gaidu, fâ tewi apkamptu un pee sewinn pee-
speestu, un no manna Zehwa dusmahm aisstahwetu.

Sw. Garra eedohschana.

Es tew padohma dohdu, fo tewi ta ihstena pateesiba
mahza, pehz ta ferrees no wiffas firds. Taggad nostaiti
peezus paharus, rohkas un augschu pazehlis.

Garr. I aff. Zohma no Kemp. 3fchas gr. 30 n.

U p d o h m a f c h a n a w a f f a r â.

Jesus no krussta us grehzineeku.

1) Woi tad sinni grehzineeks, kas tas irr nah-
wigâ grehkâ buht? reds tas irr, fâ patf Deews
paleef tawf pirmais un wiffleelajs eenaidneeks tif
tahlu, fâ winsch tewi ar wiffleelaku eenihdeschann
atmett nohst un neewa.

2) Winsch tanni laikâ pahr tewi ne neeka
behda, woi tu nabbageem dahwanas dohdi, woi tu
gawe, woi tu zitta fo labba darri, winsch falku, ne

neeka pahr to nebehda, neds to par algu peenemm. Geksch grehka buhdams, darri preeksch Winna, fo tu gribbi, Winsch wissu un tewi paschu pahr neneeka turr.

3) Tad, kad tu grehko, tee debbes wahrte ta-was azzis aistaisiti, un jau tobrihd noteefahs effi us elli; un ja to laif' tas nospreedums ne tohp peepildihts, tad to tai sewischkai Deewa apshehloschana buhs peeschkirt, kas winna taifnibu apremde. Un tu tatschu pehz wezzas eeraschas ne neeka pahr to nebehda, neds pahr to dohma! Ja kahdu zilweku kas tew lihdsigs, redsetu us tewi dusmigu effam, tad tu winnu ne usdrihkstetu wairak kaitinaht? un tu tomehr paschu Deewu pahr eenaidneeku turredams, pahr to pawissam ne neeka behda?

Sw. Garra eedohschana.

No wiffas firbs pawehlees Deewam tawam Kungam luhgdams, ka winsch tawu praktu gribbetu apgaismohst preeksch ta sapraschanas, fo tew fakka un kas tew jabarra; arr' ka tew schehlastibu gribbetu doht preeksch tawu swehtu padohmu un usnemschanu peepildischanas.

Garr. laff. Tohma no Kemp. 3fchas gr. 47 n.

Dewitâ Deenâ.

U p d o h m a s c h a n a n o r i h t a.

Jesus no krussta us grehzineeku.

1) Alf grehzineeks! tewi laiks warr peewilt, un to laimigu muhschibu no tawahm rohkahm israut. Urrig tu tad buhtu ar meeru, ja tu tannî laikâ tahdâ buhschanâ, prohti: eeksch tahdeem grehkeem atrahtuhs, kahdâ tu taggad effi? Un ja ne buhtu meerigs: kapehz tad pahr to laimigu muhschibu ne gahda, un pahr sew paschu ne behda?

ka labbad tu taggad tà nedsihwo un nedarri, ka tu tanni laikâ gribbetu dsihwoht un darriht.

2) Ja tew pafazzitu, ka tu pehz weenas stundas nomirfi, af to tu negribbetu darriht pahr dwehseles pestifchanu gahdadams! un kapehz tad tu taggad, kad pahr to laiku ihsten' ne sinni, preeksch muhschibas ne neeka darri?

3) Woi tad tu, pahr sawas dwehseles swehtibu gahdaht aismirstu, kad tew tiftu sinnams darrihts, ka tu tikkai weenu gaddu dsihwoht? Es scheetu, ka tu nei weenu pussweerendeeli stundas ar laizigahm wajadsibahm un leetahm kawetohs, bet wissu noht atnestu. Nu, kapehz tad tu to tuhballin ne darri, jo pahr to laiku pawissam ne sinni! kapehz pawilzini us ne ihsten' sinnamu laiku! — kapehz pee laikâ to labbu darbu mantu (augtus) ne krahj us muhschibu! af klauft un nemm-wehrâ tawa Zehwa balsi! un jo drihsaki tahs faites un pinnektus, kas tewi sawaldsina un usturr, steidsees fadragah. Es tewis gaidu, Es tewi gribbu eeksch mannas schelastibas usnemt, ja ween patz gribbi.

Sw. Garra eedohschana.

Usmohstees us atgreeschanu pee Deewa jo drihsaki, un stipri apnemmees wissu darriht pehz sw. Garra eedohschanas. Pa tam laikam par gohdu wissu swehtakai Deewa Mahtei Mariai noskai trihs reis Engela sweizinaschanu, lai tew Winna pee sawa Dehla isluhds labba eegribbeschanu un eeksch labba pastahweschanu.

Garr. I aff. Tohmano Kemp. 3schas gr. 58 n.

U p d o h m a s c h a n a p u s s f d e e n â.

Zesus no krusa us grehziineeku.

1) Weenâ azzumirfli islaidifi garru un nomirfi; un tad tahdâ buhschanâ buht, kahdâ taggad

effi, ne kas zits irr, kà tikkai tibscham us galvou ellê gabstees, un tu taf to wehrâ ne nemmi?

2) Weenreis ellê krittis, tu warr buht dohma, ka no winnas tikki kad abrà? pahrees deenas, pahrees gaddi, pahrees muhschas, un tomehr muhschiba allasch par muhschibu paliks.

3) Weena fludra wiffas smiltis no juhreas islassihš, no tahm tikkai pa weenu graudinu ik simts tuhkstoscheem gaddeem us ohtru pasauli pahresdama: weena ohde, wiffas uppes, eserus un juhreas isdsehrs, tikkai pa weenu pilliti dserdama ik millions gaddeem: weens nalahdehts wiffu to weetu, no debbes lihbs semmei ar affarahm peepildihs, tikkai pa weenu affaru eeksch simts tuhkstohsch millions gaddeem isleedams; tomehr tawa muhschiba wehl nebeigsees. Zeetisi zaur tuhkstohsch un tuhkstohsch tuhkstohscheem millions gaddeem, un kad tu dohmasi, ka tawai zeeschanai jaw gals, tad itt kà eefahkums buhs. Un tu to pawiffam nebihstees! pahr to nebehda! neds istruhzees!

Sw. Garra eedohschana.

Atminnees pahr few paschu, un darbojees us daschadahm wihsehm, ka tu no tik leelahm, gruhtahm un breefmigahm mohlahm warretu isfargahtees.

Garr. laff. Zohma no Kemp. 3chas gr. 48 n.

U p d o h m a f c h a n a w a k k a r â.

Jesus no krussta us grehzineeku.

1) Es sinnu grehzineeks, ka ne kas zits tewi ne uskawe, ka tu man no wiffas firds atdohtohs, kà tikkai tas, ka tu tohs preekus, lustes un labklahscha-

nas, kas tew taggad pasaulê irr, ne gribbi atstah: tomehr grehzineeks, fakkî man! arrig Es ne wairak swerru, kâ tas wiß, kas pasaulê rohnahs?

2) Woi tad Es arr' schinnî pasaulê neatmafsaju manneem kalpeem, pahr teem pasaulês preekeem, ko winni mannis dehl neewa? zif dauds irr luhguschî un us manni kleeguschî, lai Es mannas baggatas rohkas schehlastibu pamafinnatu, ko us winnu sirdim islehju! reds' mans kalps Franziskus (Spranzis) Kfawerius us manni pilnâ balsi irr fauzis: Deesgan, af Kungs, deesgan tawas schehlastibas!

3) Teem pascheem, kas manni ar saweem grehkeem grubti irr apkaitinajuschî, arrig sawu schehlastibu ne esnu rahdijis, kâ arr' zitteem? tapehzjell' nebehdsi wairak un tablak' no mannis, neds flehpees. Scho weenu kawekli, kas tew irr, kas tewi peetur', uswarri, tad redsefi un atsihfi, zif mans juhgs weegls irr, un zif mihligi man kalpoht. Tew leekahs buht ne eespehjama leeta, bes teem taweem preekeem, kas tew taggad irr, bet atsihfi, ka wehl wairak un lehtaki warresi darriht, kad mannu schehlastibu buhfi baudijis: Es esnu spehzigs, Es dauds spehju. — Es esnu ustizzigs; tadehl nebihstees, ka Es mannu tew dohtu wahrdu ne peepilditu.

Sw. Garra eedohschana.

Pawehlees labpraht tawam Pestitajam, un tam drohschi tizzi, ka winsch sawu wahrdu eeksch wiffahm leetahm ustizzigi peepildihß un paturrehs.

Garr. lass. Tohma no Kemp. 1mas grahm. 18ta nodalka.

Desmitâ Deenâ.

U p d o h m a s c h a n a n o r i h t a.

Jesús no trusta us grehzineeku.

1) Grehzineeks! woi tu papreekschu pasauli pamett, kamehr tewi winna pamettihš; jeb winna tewi papreekschu lai pamett, eekam tu winnu atstahsi. Tew jamirst, darri ko gribbi, bruhke wissu kâ patihš; tew tatschu jamirst un wissu japamett.

2) Gesi muhschibâ, un ko tew tad palihdsehš schihš pafaules preeki; arr' schihš laizigas dsihwes gohds, flawa, wehrtiba, mantas u. t. pr.? Jebchu tu wissas pafaules leels-kungs buhtu, tas wiss tew tad ne neeka ne palihdsehš: woi tu augstâ kahrtâ, woi warrens, woi zeenigs buhfi bijis, ja tee labbi darbi tew truhš?

3) Wiss gohds, wissa wehrtiba, wissas preezas un wissas pasauligas labklahschanas, tanni pastarâ stundâ tewi atstahš. Ko tu tad ar few lihds nemsi muhschibâ? ne neeka zittu, kâ ween, jeb labbus darbus, ja kahdi tew irr bihjuschi; jeb taunus, kurreus effi padarrijis? Saffi nu man, ja tu jo prohjam tâ dsihwosi, ko warri zerreht? ne ko wairak, kâ ween tawas dwehfeles pasaudeschamu, Deewa un debbesu walsstibas pameschamu muhschigi; jo schadas dsihwes augtis irr tahds, ka tu wirs semmes wiss pamettisi, wiss pasaudesi, un wehl wairak pasaudesi muhschibâ. Luhk', tad tahdu preeku no fawas dsihwes panahkfi, un tu tomehr tapatt dsihwo, kâ lihds schim effi dsihwojis?

Sw. Garra eedohschana.

Pahr tik skaidru pateesibu istruhzees, un tã sw. Gars us tew eelschligi runnahs, tã darriht dsennees. Eefam uszelsees, nofkaiti peejus paharus preelsch tawa Pestitaja preezahn wahtim.

Garr. laff. Tohma no Kemp. 2tras grahm. 11 nod.

U p d o h m a s c h a n a p u f f d e e n a.

Jesus no krusa us grehzineeku.

1) Grehzineeks! ja to jau no manneem wahrdeem effi saprattis, ka tew scho pasauli kahdu reis japamett, nu tad taifees us nahwi. To tew arr' ja sinn, ka tawu dsihwi tãpehz parwilzinaju un laiku lauju, lai tu labbi fataisitohs.

2) Ak zik daudsreis mans muhschigajs Tehws tawu grehku dehl pahr tew aisdusmojees, ar ahtru un peepefchu nahwi tewi buhtu nofohdijis, ja Es tewi ar mannam atwehrtahm wahtim ne buhtu pahrstahwejis, Wimmu pahr tewi peeluhgdams.

3) Tanni zerriba, ka tu pahr taweem grehkeem effi gribbejis waideht un ganndarriht, ka tu effi gribbejis labbotees un pee mannim atgreestees, tãdehl pahr tewi esmu luhdsis; lai tad ta manna zerriba ne eet bohja. Tas atlikkums tawas dsihwes, lai irr fataisfchanahs us labbu nahwi. Nu tad grehzineeks darbojees zik ween warri un spehj, Es tew palihdseschu, zik ween no mannas pusses peenahkabs, un to darrifchu ween tãdehl, ka tu dwehfeles swehtibu panahku, ko Es firsnigi kahroju.

Sw. Garra eedohschana.

Lahdu tik mihligu tehwischtu wahrdu dehl usmohstees, un bes wiffas laweschanas pee winna atgreesees. Taggad

ar wiffleelaku firb's fagraufchanu butfcho tawa frustâ
fifta Pefitaja wiffwehtak's wahtis.

Garr. laff. Tohma no Kemp. 3fchas graham.
31 nob.

U p d o h m a f c h a n a w a k k a r â.

Jesus no frusta us grehzineeku.

Nu tad grehzineek's! pee-eij tuwak' pee man-
nim, eij klah't pee mannim, jo redsu, ka tu schehlo
pah'r taweem grehkeem. Pee-eij klah't pee mann',
ka Es tewi taggad apkamptu, butfchotu un pee few
peespeestu. Ka manni effi apkaitinajis nebihstees:
Un jebfchu tew dauds un leeli grehki irr, tomehr
manna apschehlofchana irr leelaka; jo ta irr bes-
galliga.

2) Taggad pee tahs pehdejas runnaschanas,
no schih's grahmatinas us tewi, tew fwehtiju, un
tew sinnamu darru, ka Es tewi mihtuju, un lihds
gallam mihtofchu; bet nu tu manni arridsan mihto.
Tawu firdi prassu un kahroju, lai ta irr manna,
un wairs, af no tew ne neeka gibbu!

3) Tawu padarritu grehku dehl neismissejees,
ned's taggadin, ned's pee nahwes; bet zerre us mann',
jo no mannam schehlastibahm, ko lihds schim effi
baudijis warri pah'rleezinah'ts buht, ka Es esmu scheh-
lig's. Es tas esmu, kas tewi un wiffus teefafchu,
un teefas spreedumu doh'fchu. Ja ihstens Tehws,
kas sawus ihstenus behrnus mihto tohs teefatu,
woi tad teem behrneem buhtu jabihstah's kahda pret-
tiga un nelainiga spreeduma? Un kas Es esmu?
arrig Es ne esmu taw's Tehws? mekle kur tahdu
ohtru, kas tewi ta mihtotu, woi atraddisi?

Sw. Garra eedohschana.

Nu tab to desmit deenu ihsas garrigas apbohmaschanaš effi pabeidšis. Ja Deews ar šawu schelastibu tewi irr peemellejš, apnemmeš šawu dšihwi labboht; un eš galwoju, ka Deews, no šawas leelas schelastibas, tew til berrigu un wajadšigu paligu ne atrunnahš. — Pehdigi tewiš luhšsu, kaut tu jell' katrâ mehneši weenreis uš nahwi šataišitošš tà, kà tu gribbetu šataišitees, ja tew šchodeen buhtu jamiršt.

Gar r. 1 a ff. Tohma no Kemp. 3šchas grahm. 59 nodalka.

Eši eekšch meera, un tas Rungs lai irr ar tewi. Amen.

